

NADAL CANTAT PELS

A la nostra terra, Nadal obre la porta a l'hivern. En altres llocs la calor, però, en tots, el moment de l'esperança, just en l'instant que deixa d'ésser-ho per a convertir-se en la realitat més esplèndida que han vist els segles. I, no obstant això, Sant Lluç aclareix que Maria reclinà el seu Fill en una establa "perquè per a ells no hi havia lloc en la posada".

D'aquesta manera tan senzilla va venir entre nosaltres el que per sempre havia d'ésser Rei de reis.

Per això precisament Nadal ha impressionat als poetes. Per aquest contrast de la dignitat del nascut i la humilitat del seu inici com a home en aquest món que fins aleshores no havia trobat el centre que tant havien buscat els filòsofs i els teòlegs.

Sabadell, des de la renaixença, ha tingut poetes que han honorat en grau superior la festivitat de Nadal. I l'han cantada, potser sense adonar-se'n que ho veien a través de la nit del Vallès, feta de suavitats i mai extrema.

Heus ací, doncs, que encetem aquest recull de cants nadalencs amb uns versos del "per excel·lència poeta sabadellenc" Manuel Ribot i Serra, qui sempre exultà un encès amor a la ciutat. Oïm la seva convocatòria:

Pastors de la rogalia,
apleguem-nos tots i anem
cercant l'humil establa
vora el portal de Betlem.

Agnès Armengol descriu la construcció d'un pessebre casolà i acaba:

Cada any per Nadal
farem una ofrena
al bon Jesuset
semblant a n'aquest,
quan li oferireu
somriure el veureu
en mig del pessebre.

L'ofrena pot ser, per exemple, enguany, això que fa pocs dies ha dit el Papa, vingut de Polònia: "No tingueu odi".

Mossèn Josep Cardona fou una figura important en la vida sabadellenca. D'un posat un xic majestuós, també canta el Nadal:

Damunt quatre palles
de florit poliol
ve al món sense embolcalles,
sens faixa ni bressol.
Es Rei que el cel enyora,
és Déu i es mort de fred.

Jesús, cada any, espera que l'escalfarem amb el foc de nostre amor.

Joan Arús, el gran mestre del sonet, s'ha fet conèixer més enllà de l'àrea ciutadana pel seu vers cisellat i si convé, inflammat, quan s'acostava Nadal:

Nadal: el teu sol nom els cors ens fa tremir
de la fredor del gebre, de la neu i de l'aire...
Erem infants; el fred no ens espantava gaire,
i com que tu venies, Nadal mirífic...

Quan s'és infant, el Nadal té un gust i un color que el recordaràs per sempre més.

Mossen Camil Geis és una figura estilitzada que coneix bé tot el Sabadell que l'estima. Un poeta, mestre de la paraula i de finors literàries. Diu de la perennitat del Nadal:

En el pessebre, en bandola,
contemplarem Déu infant.
Un núvol d'àngels, que vola,
pel món ho va pregonant
i, entorn de la humil bressola,
conjuga el cant amb l'encant.

La màgia de la paraula evoca el fet del Nadal, com un discurs brillant, però més penetrant, perquè és àgil i llum clara l'empremta de l'Esperit.

Joaquim Folguera, amb "l'esguard precís i serè", malgrat la seva delicada salut que l'havia doblegat, baldat gairebé, i que morí ben jove, cantà amb unció "la nit de la llum" i composà amb quatre versos la "Humilitat de Nadal"

En aquest hora pia d'aquesta nit tan clara,
d'un pur i únic goig se sentiria avara
mon ànima: d'haver un bell ramat petit
perdut dins la puresa d'aquesta clara nit.

Joan Oliver "Pere Quart" -asèptic i escèptic, alhora-, amb el seu pregonat "relativisme", també composà unes nades, i en la "Complanta de Nadal", acaba preguntant, tendrament:

Infant rosadenc, somrient,
Déu petit,
per què creixes?

Ramon Moix, enamorat del paisatge, i "que l'ha descrit amb l'expressió íntima de la seva ànima", en una de les seves nades, copsa que

El vent està mansoi com una ovella.
En cada cor hi ha un àngel i una estrella.
Dormen les penes i es desvetlla el cant...

Pere Valls Garreta és dels homes intel·lectuals més fins dels que habiten entre nosaltres. Sempre exigent amb sí mateix, es commou per Nadal:

L'estel apunta de la deslliurança!
sense recança,
atreu sots per vós, l'ànima meva,
voli lleugera,
brunzent i violent, nua i completa,
com la sageta
vers el fitó llençada dreturera.

Home de lectures i amant dels clàssics, Pere Valls, apunta amunt vers les altures.

Armand Obiols tenia l'esguard a Betlem "cenyit de neu", on "hi ha una claror inefable", vers on va caminant

sota l'estrella ensospitada
tres cavallers barba-florits
de testa coronada...

POETES DE SABADELL

per Josep M.ª Riu i Deniel

Pilar Tous de Cirera, poetessa sensible, bella i enamorada, com tots els poetes, de Nadal:

Jesuset s'admira
dels presents que rep.
La Verge se'l mira;
també Sant Josep.

Joan Trias Fàbregas era un poeta inquiet i davant del misteri nadalenc, cantà:

Qui es troba avui al voltant de la taula
enmig dels seus i en esplèndid convit,
amb goig immens beneeix la paraula
que l'Anunciata els pastors han oït.

El dinar de Nadal, a Catalunya, és com una institució que afirma la unitat familiar. Així es va fent pàtria també.

Repaso ara unes línies de l'inoloblidable Josep Maria Arnella, escrites en un Nadal en guerra:

"Nadal. Belles festes nadalenques, que fredes i tristes sereu enguany. I sense l'escalf de l'emocionant i meravellosa Missa de mitja nit, no sou Nadal".

I acaba dient: "Que la germanor i la humilitat, símbols d'aquest dia, s'imposin en els glaçats cors dels homes i s'obri un regnat de pau i justícia en el qual la convivència social sigui un fet".

L'Arnella, que morí tan jove, representa, en els anys 40, la millor joventut de la nostra pàtria.

Amat Gosalbes Torres n'escriví moltes de poesies i en un Nadal digué:

Davant de tu, els meus sentits recobren
la vigoria plena de fervor;
a la humilitat teva un encís obren,
al qui submís evoca el gran Amor.

La humilitat és la base de tota formació veritable del caràcter.

Manuel Farré Obach fou indefallent en evocar les coses de la pàtria i cantà el Nadal, dient:

No hi posaríeu la mula i el bou
dins un portal de vetusta establia,
prop de l'Infant que somriu i es commou
dejús d'esguard de la Verge Maria?

El portal de Betlem atreu la mirada dels senzills de cor i d'aquells que retornen d'una vida dissipada.

Salvador Sabater fou un home actiu que sentí la preocupació política i social del seu temps. I va dir parlant del Nadal:

...que l'Amor del ver Messias
perduri, fills, tots els dies
en la nostra llar pairal.

Si no hi ha amor no hi ha família. Es una veritat d'abans, d'ara i ho serà sempre.

Leandre Roura Garriga conegué la popularitat ciutadana d'aquell Sabadell que tots ens coneixiem. Va dir un dia per Nadal:

Serem els servents de la Verge Maria,
farem el que digui el bo Sant Josep,
bo i fent companyia de nit i de dia
al redós dolcíssim del bon Jesuset.

Joan Gallemí canta davant la:

Trèmula nit serena, rediviva
a les envistes ja dels dos mil anys;
nit de silents reflexes, emotiva
pel qui s'atansa al terme dels afanys.

I en la Santa Nit que ja no tremola, Francesc Garriga i Barata, fa un cant, i diu:

"Com perdura el silenci -dintre el vol de la nit!"

Després,

Si sabessis, Infant - quins presents més migrats
podem dur-te! Camins de la Pau - que veniu de la nit
des del fons del pessebre -de la nostra esperança-,
no tardeu, si veniu, no tardeu!

N'hi ha més de poetes de Sabadell, molts més, Francesc Vila i Plana, Jaume Calvó...

Imaginem-nos que tots aquests poetes i d'altres, han escrit unes ratlles per aquest Nadal del 1978 i que com a resum han vingut a proclamar que "el Nadal és la festa en què, el que té fred troba escalfor d'amor i el que té calor, refrigeri dolcíssim de suavitats divines".

Davant d'un Infant com Jesús, totes les valenties són possibles, àdhuc la de transformar un cor de pedra en el d'un sant intrèpid.

